

Kaspar Fritz
Miljö- och hälsoskyddschef
08-124 571 43
kaspar.fritz@ekero.se

Miljönämnden - Verksamhetsberättelse 2014

Dnr 2004-93

Sammanfattning

Nämndens verksamhet 2014 gav ett underskott på 201 tkr. Nämndens mål har i många fall antingen uppnåtts eller har är på väg att uppnås. Arbetet med att sanera enskilda avlopp har haft hög prioritet och har under året gett goda resultat. Aktiviteterna i verksamhetsplanen har i stort sett genomförts i planerad omfattning.

TOTALT	Utfall	Budget	Utfall	Avvik
tkr	2013	2014	2014	2014
Intäkter	2 750	2 845	3 205	360
Kostnader	-5 341	-5 735	-6 296	-561
Nettokostnad	-2 591	-2 890	-3 091	-201
Förändring jämfört föregående år, tkr			500	
			, proc	19,3

Uppdrag och omfattning

Nämndens uppgift är att skydda miljön och människors hälsa mot skador och olägenheter samt verka för säkra livsmedel. Nämnden har till uppgift att övervaka efterlevnaden av lagstiftningen inom en rad områden och är till stor del en myndighetsnämnd. Verksamheten regleras främst genom miljöbalken och livsmedelslagen, men även av alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Nämnden ska även följa kommunens utveckling inom miljö- och hälsoskyddsområdet och utarbeta de förslag som behövs samt medverka i kommunens planering där Miljö- och hälsoskyddsfrågor eller andra frågor inom nämndens verksamhetsområde berörs.

Tillsyn bedrivs dels i förebyggande syfte genom rådgivning och deltagande i planering, dels i form av inspektioner, kontroller, provtagningar, mätningar och inventeringar. Om bestämmelser överträds kan Miljönämnden åstadkomma rättelser genom att meddela förelägganden om åtgärder eller förbjuda viss verksamhet.

Förutom tillsyn prövar nämnden också ett stort antal ansökningar om tillstånd och anmälningar om att bedriva av olika typer av miljöfarlig eller hälsostörande verksamhet samt livsmedelsverksamheter. Dessutom hanteras klagomål från allmänheten gällande miljö- och hälsa samt livsmedel.

Nämndens myndighetsutövning gäller även för kommunens egna anläggningar och verksamheter som skolor, förskolor, äldreboenden, samlingslokaler, idrottsplatser, badplatser m.m.

Verksamhetsuppföljning

a. Prioriterade uppdrag och väsentliga händelser under året

Nämnden har under året fortsatt arbetet med sanering av bristfälliga enskilda avlopp. De insatser som gjordes under året och under tidigare år har resulterat i att totalt 46 äldre anläggningar har förbättrats under året, varav 35 stycken tidigare helt saknade annan rening än slamavskiljning. Inom livsmedelskontrollen har riktade projekt genomförts med fokus på redlighet och på allergikost. Resultaten av kontrollerna var överlag positiv, även om vissa brister och förbättringsområden konstaterades. Ett omfattande prövningsärende gällande etablering av ett kafferosteri genomfördes under hösten. Personalomsättning, delvis i samband med pensionsavgångar, har påverkat verksamheten på Miljö- och hälsoskyddskontoret under året, likaså arbetet inför starten av kommunens kontaktcenter Ekerö direkt. Viss planerad tillsyn har därmed fått flyttas fram till nästkommande år.

b. Ekerö kommuns inriktning för all kommunal verksamhet – den politiska plattformen för mandatperioden 2011-2014

Sanering av bristfälliga avlopp och övriga åtgärder för att minska utsläpp av oönskade ämnen till Mälarens är i linje med fullmäktiges inriktningsbeslut för den kommunala verksamheten under mandatperioden.

c. Tjänstegarantier

Miljönämnden har beslutat om tjänstegarantier inom områdena registrering av livsmedelsanläggning, tillståndsansökan för värmepump samt ansökan om serveringstillstånd. Nämnden har inte mottagit några synpunkter som skulle indikera att garantierna inte uppfylls.

d. Intern kontroll

Kommunfullmäktige har under 2014 beslutat om reglemente för internkontroll i Ekerö kommun. Nämndens arbete med att dokumentera den interna kontrollen bedöms kunna vara klart under våren 2015.

Måluppfyllelse**Ekerö kommuns verksamhetsmål****Mål 3 Service och bemötande**

Ekerö kommuns invånare, företagare och andra intressenter ska uppleva en hög servicegrad och ett gott bemötande i sina kontakter med kommunen.

Nöjd Kund Index, NKI, inom nämndens verksamhetsområde hade ökat från 61 år 2011 till 73 i den undersökning som presenterades 2013. Undersökningen genomförs vartannat år och riktar sig till företag i ett 50 tal kommuner. Flera av Miljö- och hälsoskyddskontorets medarbetare har gått kurser i kommunikation och bemötande som ordnas av Miljösamverkan Stockholms län. Arbetet med att förbättra information och tillgänglighet via kommunens hemsida pågår ständigt.

Mål 5 Hållbar utveckling

Kommunen ska verka för minskad klimatpåverkan genom effektivare energianvändning och transporter samt för att säkerställa att naturresurser, mark, vatten, natur- och kulturmiljövärden nyttjas på ett långsiktigt hållbart sätt. Ekerö kommun ska därför under mandatperioden minska klimatpåverkan genom effektivare energianvändning och transporter samt säkerställa att Mälaren och områden med höga natur- och rekreationsvärden nyttjas på ett långsiktigt hållbart sätt.

Miljönämnden arbetar med att minska utsläppen av fosfor till Mälaren genom sanering av gamla enskilda avloppsanläggningar. Fosforutsläppen till Mälaren har reducerats i och med att orenat avloppsutsläpp från 35 hushåll åtgärdades under 2014. Utsläppen från 590 hushåll (66,8 %) har åtgärdats sedan år 1997. Kontoret har tagit 51 prover på badvatten. Miljö- och hälsoskyddskontoret använder miljöklassade elhybridbilar som tjänstefordon.

Nämndens egna mål

Miljönämnden antog mål för verksamheten i november 2011. Flera nya mål har tillkommit inom områden där mål tidigare saknades och mål som uppnåtts eller blivit inaktuella har utgått. Tidpunkten för när målen ska vara uppnådda varierar, för några är mållåret 2020 och för dessa blir bedömningen av uppfyllelsen lägre. Flera av målen beskriver en önskad varaktig nivå utan slutdatum där uppfyllelsen kan komma att variera från år till år. Vissa av målen kvarstår i liknande formuleringar som tidigare. Nämndens 17 mål inom sex områden uppnår i 2014 genomsnittlig måluppfyllelse 2,0.

Bedömning:

1. Uppnått
2. Inte helt uppnått, är på väg
3. Ej uppnått men påbörjat
4. Ej uppnått/ej startat

Övergripande

- 80 % av de inkomna ärenden som tas upp i nämnden ska vara behandlade inom två månader från det att kompletta handlingar inlämnats. Resterande ärenden ska vara behandlade inom fyra månader om inte särskilda skäl föreligger.
Bedömning = 2. 71 % av nämndens ärenden har behandlats inom två månader, inga ärenden tog mer än fyra månader. Nämndens sammanträdesplan gör att remisser från Byggnadsnämnden inkomna under sommaren inte klaras inom målets tidsram.
- 90 % av inkomna delegationsärenden ska vara behandlade inom två veckor från det att kompletta handlingar inlämnats. Resterande ärenden ska vara behandlade inom två månader om inte särskilda skäl föreligger.
Bedömning = 2. 85 % av ärendena behandlades inom två veckor, två ärenden tog mer än två månader. Mediantiden var 3 dagar.
- 90 % av nämndens överklagade beslut står fast vid överprövning.
Bedömning = 2. Sex överklagningsärenden har avgjorts under året, i fyra av fallen har nämndens beslut fastställts. I 8 av de 10 senast avgjorda ärendena har nämndens beslut stått fast.
- NKI värden för nämndens verksamheter i SBAs undersökning ska öka kontinuerligt
Bedömning = 1 NKI värdet har ökat från 61 i 2011 års undersökning till 73 år 2013.
- Nöjd kund undersökning som även riktas till privatpersoner genomförs under mandatperioden.
Bedömning = 4 Ej genomfört. Förhoppningen var att kunna göra detta inom ramen för ett gemensamt projekt i Miljösamverkan Stockholms Län, men projektet visade sig för svårt att genomföra och har lagts ned.

Miljöskydd

- Fosforutsläppen från enskilda avloppsanläggningar ska minska med 20 % från 2010 till 2020
Bedömning = 2. Utsläppen har minskat med 8,2 % från 2010 till 2014. Med nuvarande takt kommer målet att nås.
- Senast år 2020 är alla orenade avloppsutsläpp från enskilda fastigheter sanerade med undantag av områden där utbyggnad av gemensamt VA-nät planeras.
Bedömning = 3. Under 2014 sanerades 35 fastigheter. Målet bedöms möjligt att nå med nuvarande takt.
- Utgående fosforhalt i det behandlade avloppsvattnet från samtliga avloppsanläggningar över 50 pe är högst 0,3 mg/ml, mätt över en treårsperiod.
Bedömning = 2. 59 % av anläggningarna klarar målet. 73 % av anläggningarna klarar nivån 0,5 mg/ml.

- Samtliga kontrollerade tillsynsobjekt kan uppvisa skriftlig dokumentation på att farligt avfall tas omhand på korrekt sätt.
Bedömning=1. Samtliga verksamheter som kontrollerats under 2014 uppfyllde kraven. Antalet kontrollerade verksamheter som hanterar farligt avfall är dock lågt sett till totala antalet objekt.

Hälsoskydd

- 100 % av badvattenproverna i kommunen är tjänliga.
Bedömning = 2. Ett av 51 tagna prov var "tjänligt med anmärkning". Omprovet som togs var tjänligt.
- Radonhalten i alla skolor och förskolor är högst 200 Bq/m³
Bedömning = 2. En förskola har fått förhöjda värden efter ombyggnad. Åtgärder är vidtagna och ny mätning pågår.
- År 2020 har alla bostäder och arbetslokaler en radonhalt som inte överstiger 200 Bq/m³.
Bedömning = 3. Målet blir mycket svårt att nå även om ytterligare åtgärder genomförs. Nya saneringsobjekt tillkommer i takt med att fler hus mäts. För närvarande finns 565 kända bostäder med halter över 200 Bq/m³. Andelen hus med höga halter har under de senaste fem åren minskat från 24 % av de då undersökta husen till 19 % av dem som undersökts idag.
- Samtliga skolor och förskolor har en dokumenterad och väl fungerande egenkontroll.
Bedömning = 2. 69 % av de besökta anläggningarna uppfyller kraven angående egenkontroll. 27 % av anläggningarna klarar kraven efter komplettering. 4 % av anläggningarna uppfyller inte kraven angående egenkontroll.

Livsmedel

- Samtliga livsmedelsanläggningar har dokumenterade rutiner som följs beträffande nedkylning, varmhållning och rengöring.
Bedömning = 2. 7 % av de kontrollerade anläggningarna hade anmärkningar på rutinerna inom något av dessa områden. Ingen hade anmärkningar på rutinerna inom alla tre områdena.
- Alla dricksvattenanläggningar ska ha fastställd provtagningsplan senast 1/1 2013
Bedömning = 1. Samtliga anläggningar har fastställd provtagningsplan.

Renhållning/nedskräpning

- Övergivna skrotbilar som är vrak och saknar värde ska forslas bort inom 1 månad från anmälan. *Ansvar för hantering av dessa ärenden överfördes till trafikplaneraren på Stadsarkitektkontoret fr.o.m. 1 juni 2012.*
Bedömning = Ej aktuellt

 U.

Alkohol, tobak, läkemedel

- 2013 har någon ansvarig från minst hälften av alla verksamheter med servering till allmänheten genomgått kursen "ansvarsfull alkoholserving".
Bedömning=2. Hittills har personal från 28 % av verksamheterna gått utbildningen.
- Riktlinjer för serveringstillstånd upprättas under 2012.
Bedömning=1. Miljönämnden fastställde riktlinjer vid första sammanträdet 2013.

	○ Bedömning	1	2	3	4
måluppfyllelse					
Övergripande ○ 1,8					
71 % jämfört målet 80 % om att ärenden ska behandlas inom 2 månader	○		v		
85 % jämfört 90 % av delegationsärenden ska vara behandlade inom 2 veckor	○		v		
80 % jämfört med 90 % av nämndbeslut som överklagats till Länsstyrelsen står fast	○		v		
NKI värden för nämndens verksamhet i SBA undersökning ska öka. Ökat från 61 till 73 åren 2011-2013	●	v			
NKI-undersökning riktad till privatpersoner genomförs under mandatperioden	●				v
Miljöskydd ○ 2,2					
Fosforutsläppen från enskilda avloppsanläggningar ska minska med 20 % från 2010 till 2020	○		v		
2020 alla orenade avloppsutsläpp från enskilda fastigheter sanerade (undantag plan gem VA-nät)	○			v	
Utgående fosforhalt i det behandlade avloppsvattnet från samtliga avloppsanläggningar över 50 pe är högst 0,3 mg/ml, mätt över en treårsperiod.	○		v		
Kontrollerade tillsynsobjekt kan uppvisa dokumentation på att farligt avfall tas omhand korrekt	●	v			
Hälsoskydd ○ 2,2					
Ett av årets badvattenprover hade en anmärkning.	○		v		
Radonhalten i alla skolor och förskolor är högst 200 Bq/m ³	○		v		
År 2020 har alla bostäder och arbetslokaler en radonhalt som inte överstiger 200 Bq/m ³	○			v	
Samtliga skolor och förskolor har en dokumenterad och väl fungerande egenkontroll	○		v		
Livsmedel ○ 1,5					
Samtliga livsmedelsanläggningar har dokumenterade rutiner som följs	○		v		
Alla dricksvattenanläggningar ska ha fastställd provtagningsplan senast 1.1.2013	●	v			
Alkohol, tobak, läkemedel ○ 1,5					
2013 minst 1/2 av verksamheter med servering till allmänheten gått kursen "ansvarsfull alkoholserving".	○		v		
Riktlinjer för serveringstillstånd upprättas under 2012	●	v			

1874

Verksamhetsmåt

Det totala antalet inkommande ärenden minskade något jämfört med året innan och hamnade något lägre än förväntat, minskningen gäller i huvudsak enklare typer av ärenden. Antalet ansökningar om tillstånd för bergvärme steg något efter att ha minskat under flera år. Ansökningar om tillstånd för enskilda avloppsanläggningar blev lägre än förväntat, bland annat beroende på att fastigheter inom saneringsprojektet i högre grad försökt hitta gemensamma lösningar eller vill ordna kommunal anslutning. Detta påverkade dock inte det ekonomiska utfallet då intäkterna per ärende ökade. Vad gäller tillsynsverksamheten så kunde den planerade tillsynen i stort sett genomföras i enlighet med tillsynsplanen. Inom miljöskydd har dock tillsynen inte riktigt kunnat genomföras i planerad omfattning, framför allt till följd av personalomsättning på Miljö- och hälsoskyddskontoret. Inom livsmedelskontrollen ledde ändrade arbetssätt och förbättrade rutiner för andra året i rad till att fler inspektioner än planerat kunde genomföras. Antalet hushåll nya mätningar i hus som inte tidigare mätt radon blev lägre än förväntat.

Årets resultat

Verksamheten gav ett underskott med 201 tkr. Posten "övriga kostnader" blev drygt 600 tkr högre än budgeterat. Där ingår en oförutsedd kostnad för byte av verksamhetssystem samt kostnader för kurser och utbildningar för personal i samband med nyrekrytering och förändrade arbetsuppgifter. Intäkterna blev drygt 350 tkr högre än budget. Det var framförallt en omfattande miljöprovning samt timavgifter i tillsyns- och klagomålsärenden på miljötillsyn som blev avsevärt högre än förväntat. Även ett större antal nyregistrerade livsmedelsverksamheter gav högre intäkter.

Enligt KFS 07:1, § 16, ska varje nämnd i sin verksamhetsberättelse lämna uppgift om årets totala kostnader för ersättningar till förtroendevalda.

(tkr)	Utfall 2014	Budget 2013	Avvik
Ersättningar till förtroendevalda	-252	-290	48
Övriga kostnader nämnden *)	-29	-50	21
Summa:	-281	-340	59

 h.

Framtid

Behovet av åtgärder för att sanera dåliga enskilda avloppsanläggningar är fortsatt stort men förutsättningarna är goda för att långsiktigt bedriva arbetet för att uppnå uppställda mål.

Bygget av Förbifart Stockholm kommer innebära utökade arbetsuppgifter för nämnden. Förberedande arbeten har redan inletts, de mer tillsynskrävande arbetena som tunneldrivning och anläggande av hamnar bedöms i dagsläget komma att inledas under 2016.

Införandet av ett nytt kontaktcenter, "Ekerö Direkt" har inneburit en omorganisation av den administrativa funktionen på Miljö- och hälsoskyddskontoret. Samtidigt kommer behovet av administrativt arbete vara stort under den närmaste tiden bl a i och med övergång till nytt verksamhetssystem och digital nämndhantering. Kontoret står inför en tuff utmaning att under året klara detta och samtidigt bedriva den planerade tillsynen enligt tillsynsplanen samt att utreda de ökande behoven av tillsyn inom framför allt miljöbalkens område.

Sammantaget bedöms möjligheten att klara nämndens budget som goda, men ökat administrativt arbete riskerar att gå ut över den planerade tillsynen.

Bilagor:

Bilaga 1: Ekonomisk sammanställning

Bilaga 2: Verksamhetsmått

KBR   *U.*

tkr	Utfall 2013 netto	Budget helår			Utfall helår			Avvikelse netto
		Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	
TOTALT	-2 591	2 845	-5 735	-2 890	3 205	-6 296	-3 091	-201
Nämnden	-289		-340	-340		-281	-281	59
Personalkostnader	-254		-290	-290		-252	-252	38
Övrigt	-35		-50	-50		-29	-29	21
Kontoret	-4 971		-5 320	-5 320		-5 922	-5 922	-602
Personalkostnader	-4 460		-4 970	-4 970		-4 941	-4 941	29
Övriga kostnader	-511		-350	-350		-981	-981	-631
Miljöskydd	1 282	1 230	-20	1 210	1 473	-8	1 465	255
Hälsoskydd	528	590	-30	560	635	-68	567	7
Livsmedelskontroll	685	825	-20	805	893	-17	876	71
Alkoholtillsyn m.m.	174	200	-5	195	204		204	9

12/11 u,

Miljönämnden

Avvik (+) fler än budget (-) färre än budget	Avvik	Budget	2014	2013	2012	2011	2010
Inkommande ärenden	-63	750	687	765	647	824	711
Nämndbeslut	-15	80	65	76	56	73	73
Delegationsbeslut	-12	600	588	657	776	633	477
Summa beslut	-27	680	653	733	832	706	550
Miljötillsyn							
Prövning s k C-verksamheter	-4	10	6	9	7	10	6
Insp miljöstörande verksamheter	-4	80	76	85	82	118	78
Tillståndsprovning enskilda avlopp	-35	100	65	97	71	74	54
Sanerade enskilda avlopp	-5	40	35	45	11	23	19
Tillståndsprovning värmepumpar	21	70	91	84	101	156	121
Köldmediekontroll	1	52	53	52	50	52	56
Hälsoskyddstillsyn							
Insp hälsoskyddsobjekt	-21	55	34	58	41	56	43
Radonmätningar	-72	150	78	130	127	366	207
Sanerade radonhus	-6	35	29	30	35	45	31
Livsmedelskontroll							
Inspektioner	77	140	217	156	122	125	118
Tillstånd/registrering	13	25	38	24	25	32	29
Serveringstillstånd							
Prövning ansökningar	-1	20	19	20	15	18	11
Alkoholtillsyn, inspektioner	-7	30	23	20	28	30	19

132 U.